«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ϛ΄ 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ΄. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1934 | Ἀριθ. 1152

ΥΠΟΧΩΡΗΤΙΚΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΚΑΜΠΤΟΣ

Συνήθως ἐπιτυγχάνει κανεὶς πολὺ περισσότερα μὲ τὴν ὑποχωρητικότητα παρὰ μὲ τὴν προκλητικότητα καὶ τὴν θρασεῖαν γλῶσσαν. Ἡ προκλητικότης, ἡ ἀπειλή, τὰ βαρεῖα λόγια ἐξεγείρουν καὶ ἐρεθίζουν, ἐνῷ ἡ ὑποχωρητικότης καὶ ὁ γλυκὺς τρόπος ἀφοπλίζει καὶ ὑποχρεώνει. Ὁ σοφὸς Σολομῶν ἔλαβε μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του πολλὰς ἀφορμὰς νὰ διαπιστώσῃ τὸ γεγονὸς αὐτό, καὶ δι' αὐτὸ εὐθὺς μετὰ τὴν θεόπνευστον συμβουλήν, τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει, ὅπως μὴ εἴμεθα παράφοροι καὶ ἐμπλεκώμεθα εἰς φιλονεικίας, προσθέτει καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω· μὴ καταφρόνει» (Παροιμ. κε΄ 9).

Ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω, σημαίνει ἀκριβῶς ἔσο ὑποχωρητικός. Μὲ τὴν ὑποχωρητικότητα ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεσαι ἡττημένος. Καὶ ὅμως εἰς τὸ τέλος θὰ εἶσαι σὺ ὁ νικητής. Διότι ὅταν μᾶς λέγῃ ὁ Σολομῶν νὰ εἴμεθα ὑποχωρητικοί, δὲν ἐννοεῖ βέβαια νὰ παραδιδώμεθα ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν ἀντίπαλόν μας καὶ νὰ γινώμεθα δοῦλοί του, ἀπαρνούμενοι τὰ δίκαιά μας καὶ τὰς πεποιθήσεις μας. Τί ἐννοεῖ, θὰ τὸ καταλάβῃς καλά, ἐὰν ἐνθυμηθῇς τοὺς ἀρχαίους χριστιανοὺς καὶ πρὸ αὐτῶν τοὺς ἀποστόλους. Ἦσαν ὑποχωρητικοὶ πάντοτε, ἀλλὰ καὶ σταθεροὶ καὶ ἄκαμπτοι. Ἡ ὑποχωρητικότης των δὲν τοὺς ἔκαμνε καὶ ἐλαστικούς. Τοὐναντίον ἦσαν χαλύβδινοι καὶ γρανιτώδεις.

Περίεργον! θὰ εἴπετε. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ συμπέσουν αὐτά; Ὑποχωρητικός, ἀλλὰ καὶ χαλύβδινος· ὀπισθοχωρῶν, ἀλλὰ καὶ κρατῶν σταθερῶς τὴν θέσιν του; Καὶ ὅμως. Αὐτὸ ἐγίνετο. Διότι ἦσαν ὑποχωρητικοὶ ἐκεῖ, ὅπου ἐθίγετο τὸ ἐγὼ καὶ ἐπληγώνετο ὁ ἐγωϊσμός των. Ἦσαν ὅμως ἄκαμπτοι καὶ χαλύβδινοι ἐκεῖ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἀβαρία εἰς τὸ καθῆκον. Ὅταν ἐπρόκειτο ὄχι περὶ τοῦ ἀτόμου των, ἀλλὰ περὶ ἀληθείας καὶ περὶ δικαιοσύνης, δὲν ὑπεχώρουν οὔτε μίαν σπιθαμήν. Ἀνθίσταντο. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἀντίστασίς των δὲν ἦτο προκλητική. Διότι δὲν ἀνθίσταντο ἐγωϊστικῶς καὶ μετὰ τυφλοῦ πείσματος. Ἀνθίσταντο ἠρέμως, ἀνεξικάκως, εἰρηνικῶς. Καὶ ὅταν μὲν τοὺς ὕβριζον, τοὺς ἔδερον, τοὺς ἐκακοποίουν, τοὺς ἐθανάτωνον, τὰ ἐδέχοντο ὅλα ἀγογγύστως ὡς πρόβατα μὴ ἀνθιστάμενα, ὡς ἄοπλος αἰχμάλωτος παραδιδόμενος ἄνευ ἀντιστάσεως εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅταν ὅμως τοὺς ἐπίεζον νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀθετήσουν τὸ καθῆκον, εὑρίσκοντο ἀδάμαντες ἀληθινοί, μὴ δίδοντες ἔδαφος εἰς καμμίαν ὑποχώρησιν. Καὶ προετίμων νὰ ἀποθάνουν μᾶλλον παρὰ νὰ καμφθοῦν καὶ νὰ ἀναχωρήσουν εἰς τὰ ὀπίσω.

Ἰδοὺ λοιπὸν κατὰ ποῖον τρόπον καὶ σὺ δύνασαι νὰ εἶσαι συγχρόνως ἐνδοτικὸς καὶ ἀνένδοτος, ὑποχωρητικός, ἀλλὰ καὶ ἄκαμπτος. Πρωτίστως μὴ ἀφίσῃς ποτὲ νὰ σὲ κυριεύσῃ τὸ πεῖσμα καὶ ἡ ἐκδίκησις. Βεβαίως οὐδεὶς σοῦ ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπίσῃς τὸ δίκαιόν σου. Πρόσεξε ὅμως, μήπως, ἐνῷ φαίνεται ὅτι διεκδικεῖς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σοῦ ἀνήκει, κατὰ βάθος ἀγωνίζεσαι διὰ τὸ ἐγώ σου καὶ τὸ πεῖσμά σου. Δὲν σοῦ ζητοῦμεν νὰ θυσιάσῃς ἄνευ λόγου τὰ δικαιώματά σου. Ὑπάρχουν βέβαια περιστάσεις, ποὺ θὰ κάμῃς καὶ τοιαύτας θυσίας, εἰς τὰς περισσοτέρας, εἰς τὰς πλείστας ὅμως περιστάσεις σοῦ ζητοῦμεν εἰς μερικὰς λεπτομερείας, ὅπου ἡ ὑποχώρησις δὲν πρόκειται νὰ βλάψῃ σπουδαίως τὴν οὐσίαν τοῦ δικαίου σου, νὰ δείξῃς ἐλαστικότητα, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ὁ συμβιβασμός.

Πρόσεξε. Διότι ἐὰν δὲν τὸ κάμῃς, εἰς τὸ τέλος θὰ βγῇς ζημιωμένος· τὸ πεῖσμά σου θὰ ἐρεθίσῃ καὶ τοῦ ἄλλου τὸ πεῖσμα. Καὶ θὰ καταλήξετε νὰ ἐξομοιωθῆτε πρὸς κοκκόρια, τὰ ὁποῖα μὲ μανίαν ἀσυγκράτητον ἐπιτίθενται τὸ ἓν κατὰ τοῦ ἄλλου.

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ Β΄ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1. «*Παῦλος, ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*».

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναδειχθεὶς τοιοῦτος διὰ θελήματος τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα κηρύττω αὐτὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ συντελέσω εἰς τὴν πραγματοποίησίν της·

«*ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ*», ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

«*διὰ θελήματος Θεοῦ*». Δὲν ἔλαβον αὐθαιρέτως τὴν ἀποστολὴν ταύτην, ἀλλ' οὔτε καὶ ἄνθρωπός τις ἀ-

νέθεσε ταύτην εἰς ἐμέ, ἀλλὰ μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὑπαινίσσεται τὴν πρώτην πρόσκλησιν, ἥτις ἐγένετο αὐτῷ καὶ ἥτις ὠφείλετο ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν εὐδοκίαν τοῦ Θεοῦ (πρβλ. Γαλάτ. α' 15—16).

«κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς». Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ζωῆς. Τουτέστι διὰ νὰ κηρύττω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ζωὴν ταύτην. Εὐθὺς ἀπὸ τοῦ προοιμίου ἐνισχύει καὶ ψυχαγωγεῖ τὸν Τιμόθεον ὑπενθυμίζων εἰς αὐτὸν τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ προέλθῃ εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κινδύνων καὶ τῶν παθημάτων τῆς ἀποστολῆς. Τονίζει τὴν αἰώνιον ζωὴν αὐτός, ὅστις ἤδη ἀντιμετωπίζει τὸν σωματικὸν θάνατον καὶ προτρέπει τὸν Τιμόθεον, ἵνα καὶ αὐτός, ὅταν κληθῇ ἀνάγκη, ἀντιμετωπίσῃ αὐτόν. Ἡ φράσις ***«κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς»*** ἀναπτύσσεται ἐν τῇ πρὸς Τίτον α' 1 διὰ τῶν λόγων «ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων». Ἡ ζωὴ δὲ αὐτὴ καθορίζεται ἐν στίχῳ 10 καὶ ἐν Α' Τιμοθ. δ' 8, ὡς ἀρχομένη ἤδη ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου καὶ ἐξακολουθεῖ ὑπάρχουσα καὶ πέραν τοῦ τάφου.

«τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Ὅρος ἀπαραίτητος πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ζωῆς ταύτης εἶνε ἡ ἐπικοινωνία καὶ ἕνωσις ἡμῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

2. «Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν».

Γράφει τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς τὸν Τιμόθεον, ὅστις εἶνε τέκνον του ἀγαπητόν. Εἴθε νὰ εἶνε μετὰ σοῦ χάρις, ἔλεος καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν πατέρα καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

«ἀγαπητῷ τέκνῳ», οὐχὶ ἁπλῶς τέκνῳ, ἀλλὰ καὶ ἀγαπητῷ διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. Διότι ὑπάρχουσι καὶ τέκνα μὴ ἀγαπώμενα, λόγῳ τῆς κακῆς των διαγωγῆς.

«χάρις, ἔλεος, εἰρήνη». Ἐπαναλαμβάνει καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς εὐχήν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς πρώτης.

3. «Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας».

Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, τὸν Ὁποῖον λατρεύω, κληρονομήσας τὴν πρὸς Αὐτὸν πίστιν καὶ εὐλάβειαν οὐχὶ μόνον ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους μου, μὲ καθαρὰν συνείδησιν. Καὶ Τὸν εὐχαριστῶ, διότι ἀδιαλείπτως σὲ ἐνθυμοῦμαι εἰς τὰς δεήσεις μου, νύκτα καὶ ἡμέραν.

«Χάριν ἔχω». «Τουτέστιν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ» (Ζυγαβ.).

«ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων». Ὁ Παῦλος ἐτήρησε πιστῶς τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες του εἶχον παραδώσει εἰς αὐτόν, διότι καὶ χριστιανὸς γενόμενος δὲν ἔπαυσε νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ, Ὅστις ἦτο ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός.

«ἐν καθαρᾷ συνειδήσει». Μὲ ἀκατάγνωστον συνειδός. Χωρὶς νὰ μὲ τύπτῃ εἴς τι ἡ συνείδησίς μου. Τοῦτο ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ τῆς περιόδου, τῆς προηγηθείσης τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς Χριστόν, ὅτε ἦτο ἀκόμη Ἰουδαῖος (πρβλ. Πράξ. κγ' 1). Διότι καὶ ὅταν ἐδίωκε τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνόμιζεν, ὅτι τοῦτο συντέλει εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

«ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου». Διότι ἀδιαλείπτως σὲ ἐνθυμοῦμαι εἰς τὰς προσευχάς μου. Ἡ ἀδιάλειπτος αὐτὴ μνεία ὠφείλετο εἰς τὰς πολλὰς ἀρετὰς τοῦ Τιμοθέου, δι' ἃς ὁ Παῦλος ἠγάπα αὐτόν, σφοδρῶς ἀνταγαπώμενος. Ὅσῳ διὰ τοῦτο περισσότερον ἀνεμιμνήσκετο ὁ Παῦλος τοῦ Τιμοθέου, τόσῳ θερμότερον ηὐχαρίστει τὸν Θεὸν καὶ ἐδέετο ὑπὲρ τοῦ Τιμοθέου. Παρβλ. καὶ Α' Θεσσαλ. γ' 2—9. Τὸ ***«ὡς»*** λοιπὸν εἶνε αἰτιολογικόν, ἀνωμαλία δέ τις παρουσιάζεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀπόστολος ἐκφράζεται συνεπτυγμένως, μὴ ἐκθέτων τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ηὐχαρίστει τὸν Θεόν, καὶ ἥτις ἦτο ἡ προκοπὴ καὶ ἀγάπη τοῦ Τιμοθέου, ἀλλὰ τὴν συνέπειαν, ἣν προυκάλει παρ' αὐτῷ ἡ αἰτία αὐτή, ἤτοι τὴν ἀδιάλειπτον μνείαν.—Ἢ καὶ ἄλλως, ὡς ὁ Ζυγαβινός: Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, διότι σὲ μνημονεύω ἀδιαλείπτως, καθόσον καὶ τοῦτο εἶνε τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ εὑρίσκομαι εἰς τόσους πειρασμούς, νὰ σὲ μνημονεύω πάντοτε καὶ νὰ εὔχωμαι ὑπὲρ σοῦ.

«νυκτὸς καὶ ἡμέρας». Ἤ, συνδέοντες αὐτὸ μετὰ τῶν προηγουμένων, σὲ ἐνθυμοῦμαι νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὰς προσευχάς μου κατὰ τὸ Α' Τιμοθ. ε' 5, ἤ, συνδέοντες αὐτὸ μετὰ τοῦ ἑπομένου στίχου, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἴδω κατὰ τὸ Α' Θεσσαλ. γ' 10.

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΤΟΥ

Ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ διδάξῃ καὶ νὰ παιδαγωγήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας. Καὶ δι' αὐτὸ ὅταν τοὺς ἔδινε τὸν νόμον, ἐπαρουσίασεν ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν δόξαν Του καὶ ἀπὸ τὴν δύναμίν Του. Ἠθέλησε δηλαδὴ νὰ τοὺς εἰπῇ, ὅτι κάθε παράβασις τοῦ νόμου αὐτοῦ θὰ τιμωρηθῇ μὲ ὅλην ἐκείνην τὴν δύναμιν, ποὺ τοὺς ἐτρόμαζε τώρα καὶ ὅτι, ἂν ἤθελαν νὰ ξεφύγουν τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς φωτιᾶς καὶ τῶν ἀστραπῶν καὶ τῆς ἀντάρας αὐτῆς, ποὺ τοὺς ἐφόβιζε τόσον πολὺ τώρα, δὲν εἶχαν παρὰ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν νόμον καὶ νὰ τὸν φυλάττουν ἐπακριβῶς.

Τοὺς παρουσίαζε μὲ ἄλλα λόγια μίαν εἰκόνα φοβερὰν καὶ ἀπειλητικὴν τοῦ κριτηρίου Του, εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ καθήσῃ μίαν ἡμέραν, ὅταν θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς καὶ νὰ λογαριασθῇ μὲ τὸν καθένα μας γιὰ τῆς παραβάσεις τοῦ νόμου, εἰς τῆς ὁποίαις ἐγλυστρήσαμεν. Πράγματι καὶ τότε ἡ σάλπιγγα τοῦ ἀρχαγγέλου ποὺ θὰ ξυπνήσῃ τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τοὺς τάφους των καὶ θὰ ἀκουσθῇ εἰς ὅλην τὴν κτίσιν, θὰ εἰδοποιήσῃ ὅλους, ὅτι ἔρχεται ὁ Κριτὴς καθήμενος ἐπάνω εἰς θρόνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ ἐξαπολύεται γνόφος καὶ χάλαζα πυρός. Ποιὸς θὰ μπορέσῃ τότε νὰ βαστάξῃ τὴν φοβέραν Του, ἡ ὁποία δὲν θὰ συγκρατῆται τώρα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἀλλὰ θὰ ἐξαπολύεται καὶ θὰ ἐκσπᾷ εἰς τὰ κεφάλια τῶν ἀδιορθώτων ἁμαρτωλῶν;

Τοὺς παρουσιάζει τὴν εἰκόνα αὐτήν, ὡς τὴν ὁποίαν μποροῦσαν οἱ Ἰσραηλῖται νὰ ἰδοῦν ἐπάνω κάτω σὰν τί θὰ εἶνε τὸ μέλλον αὐτὸ κριτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιασθοῦμεν

όλοι. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τοὺς λέγει: Μὴ σᾶς περνᾷ στὸ μυαλό, ἐπειδὴ δὲν βρίσκεται κανεὶς νὰ σᾶς ζητήσῃ λόγον καὶ νὰ σᾶς τιμωρήσῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ποὺ παραβαίνετε τὸν νόμον μου, μὴ σᾶς περνᾷ στὸ μυαλό, ὅτι θὰ ξεφύγετε. Ἡ ὀργή μου μιὰ μέρα θὰ ξεσπάσῃ. Καὶ ἐὰν τώρα μόνον ἡ φοβέρα μου σᾶς τρομάζῃ καὶ σᾶς φοβίζῃ, συλλογισθῆτε τί θὰ γίνῃ τότε, ὅταν ἡ φοβέρα αὐτὴ ἀρχίσῃ νὰ πραγματοποιῆται.

Ἀλλ' ἀδελφέ μου, γιὰ νὰ ριζοβολήσῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, δὲν φθάνει μία ἐντύπωσις, ποὺ θὰ λάβωμεν ἀπὸ ἕνα θαῦμα ἢ ἕνα ἔκτακτον καὶ καταπληκτικὸν σημεῖον, ποὺ θὰ μᾶς δώσῃ ὁ Θεός. Ἡ ἐντύπωσις αὐτή, ὅσον βαθειὰ καὶ μεγάλη καὶ ἂν εἶνε, ἂν δὲν φροντίζωμεν κάθε ἡμέραν νὰ τὴν φρεσκάρωμεν καὶ νὰ τὴν ἀνανεώνωμεν, σιγὰ σιγὰ σβύνει καὶ ξεχάνεται. Γι' αὐτὸ μολονότι τώρα οἱ Ἰσραηλῖται τρομάζουν ἀπὸ τὸ θέαμα τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὕστερ' ἀπὸ λίγο θὰ τοὺς ἴδῃς εἰς αὐτοὺς τοὺς πρόποδας τοῦ Σινᾶ νὰ στήνουν ἕνα χρυσὸν εἴδωλον καὶ νὰ τὸ προσκυνοῦν γιὰ Θεό, ξεχάνοντας ὁλοτελῶς τόσο γρήγορα τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς δευτέρας ἐντολῆς, ποὺ μὲ τόσαις φοβέραις τοὺς ἔκαμεν ὁ Θεός. Τὸ ἴδιο θὰ ἐπάθαινες καὶ σύ, ἀδελφέ μου, καὶ ἐγὼ καὶ ὅλοι μας. Γιὰ μιὰ στιγμὴ θὰ ἐτρομάζαμεν ἐμπρὸς στὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐφανερώθη τόσον ἐπιβλητικὰ εἰς τὸ Σινᾶ, καὶ θὰ ἐλέγαμεν: Ποτέ, ποτὲ δὲν θὰ κάμωμεν τὴν τρέλλαν νὰ παραβῶμεν τὸν νόμον καὶ νὰ κινήσωμεν τὴν ὀργὴν ἑνὸς τέτοιου Θεοῦ. Ἀλλ' ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἡ φοβερὰ ἐντύπωσις θὰ ἐπερνοῦσε καὶ ἡ φοβέρα τοῦ Θεοῦ θὰ ἐλησμονεῖτο.

Γιὰ νὰ ριζοβολήσῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδιάν, χρειάζεται ἐργασία καθημερινή, χρειάζεται κάθε μέρα, μὰ καὶ κάθε ὥρα καὶ στιγμή, νὰ ἐνθυμώμεθα τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐπικαλούμεθα τὴν δύναμίν Του καὶ νὰ ἐκδηλώνωμεν ὄχι μόνον μὲ τὴν διάθεσιν ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε προσπάθειαν καὶ μὲ κάθε ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἑαυτοῦ μας τὴν ἀπόφασιν νὰ μείνωμεν ὑποταγμένοι εἰς Αὐτόν. Ἔτσι ριζοβολεῖ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔτσι φρεσκάρεται καὶ ἀνανεώνεται πάντοτε μιὰ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν οἱ Ἰσραηλῖται τότε ἐπῆραν ἀπὸ τὸ θέαμα τοῦ Σινᾶ, ἡμεῖς σήμερα ἐπήραμεν ἴσως ἀπὸ ἕνα ἐμπνευσμένον κήρυγμα ἢ ἀπὸ μίαν μελέτην τοῦ θείου νόμου, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπέδρασε κάπως δραστικώτερα εἰς τὰ βάθη μας. Χρειάζεται δηλαδὴ συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος ἐργασία. Ἀλλοιῶς καὶ θαύματα, τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἂν ἴδῃς, θὰ ἔλθῃ στιγμὴ ποὺ θὰ τὰ συνειθίσῃς καὶ δὲν θὰ σοῦ κάνουν πλέον καμμίαν ἐντύπωσιν.

Ἐργάζου λοιπόν, ἀδελφέ μου. Ἐργάζου γιὰ νὰ στηριχθῇς εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν ἀρχίζῃς νὰ στηρίζεσαι στὸν φόβον αὐτόν, σὲ βεβαιῶ τότε, ὅτι θὰ φθάνῃ νὰ ἀνοίγῃς μόνον καὶ νὰ μελετᾷς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ αἰσθάνεσαι ἐμπρός σου τὸν Θεὸν αὐτὸν καὶ διὰ νὰ βλέπῃς πάντοτε ἐμπρός σου τὸ καπνίζον ὄρος Σινᾶ μὲ τὰς βροντὰς καὶ ἀστραπάς του, ὄχι μὲ αἴσθημα φόβου καὶ τρόμου δουλικοῦ σὰν κι' αὐτὸν ποὺ δοκιμάζουν οἱ Ἰσραηλῖται ἀλλὰ μὲ αἴσθημα εὐλαβείας παιδιοῦ ποὺ σέβεται καὶ ἀγαπᾷ τὸν πατέρα του καὶ ἔχει κάθε ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Ἐπιφυλασσόμενοι ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ καὶ ἐκτενέστερον νὰ ἐκθέσωμεν ἀλλὰ καὶ νὰ κρίνωμεν τὰ θεωρήματα ταῦτα τοῦ Bergson ἀρκούμεθα ἤδη εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίσωμεν αὐτά. Ἀναντιλέκτως ἡ περὶ ἐξελίξεως ἐκδοχὴ τοῦ Bergson δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντιτελολογική. Ὁ Bergson ἄλλως τε καταφέρεται ρητῶς κατὰ τοῦ Δαρβινισμοῦ καὶ τοῦ Νεοδαρβινισμοῦ διὰ τὰς μηχανοκρατικὰς αὐτῶν προϋποθέσεις[1]. Καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς εἰς τὴν τύχην καὶ τὴν ἁπλῆν σύμπτωσιν ἀποδόσεως τῆς θαυμαστῆς ἁρμονίας, ἥτις παρατηρεῖται μεταξὺ τοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς συνεργασίας τῶν διαφόρων ἐπὶ μέρους ὀργάνων καὶ τῆς εἰς ἓν σύνολον συνθέσεως αὐτῶν. Ἡ προσθήκη «ἑκάστου νέου τεμαχίου, παρατηρεῖ ὁ Bergson, ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ φθορᾶς τοῦ συνόλου, ἐπεξεργασίαν καὶ ἀναθεώρησιν πλήρη τοῦ συνόλου. Πῶς νὰ περιμένωμεν ἐκ τῆς τύχης παρομοίαν τινὰ ἀναθεώρησιν;..... Ἡ προσθήκη νέου τινὸς στοιχείου ἐπιφέρει τὴν σχετικὴν μεταβολὴν πάντων τῶν παλαιοτέρων στοιχείων. Οὐδεὶς θὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἡ τύχη δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ παρόμοιον θαῦμα»[2]. «Ἡ μηχανὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ σύγκειται ἀπὸ πλῆθος ἄλλο μηχανῶν ἐξόχου λεπτότητος. Ἡ ἐλαφροτέρα δὲ παρεκτροπὴ τῆς φύσεως ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἀπείρως πολυπλόκου ταύτης μηχανῆς θὰ καθίστα τὴν ὅρασιν ἀδύνατον»[3].

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις παρασυρόμενοι ἐκ τῶν κρίσεων τούτων τοῦ Bergson νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ περὶ ἐξελίξεως ἐκδοχὴ αὐτοῦ εἶνε καὶ ἀνεπιφυλάκτως τελολογική. Διότι κατ' αὐτὸν «ἡ ἐξέλιξις δὲν ἀποτελεῖ πραγματοποίησιν σχεδίου. Διότι τὸ σχέδιον δίδεται ἐκ προτέρου καὶ παρουσιάζεται ἢ τοὐλάχιστον δύναται νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς λεπτομεροῦς πραγματοποιήσεώς του. Ἡ ἐκτέλεσις δ' αὐτοῦ δύναται νὰ ἀναβληθῇ καὶ εἰς ἀπώτερον μέλλον. Ἐν τούτοις ἡ ἰδέα αὐτοῦ ἔχει ἤδη μορφωθῆ. Τοὐναντίον, ἐὰν ἡ ἐξέλιξις εἶνε δημιουργία ἀδιακόπως ἀνανεουμένη...., τὸ μέλλον της ὑπερπλημμυρεῖ τὸ παρόν της καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐγκλεισθῇ εἰς ἰδέαν τινά»[4]. «Τὸ σχέδιον καθορίζει τέρμα εἰς μίαν ἐργασίαν. Ἐνῷ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς αἱ θύραι τοῦ μέλλοντος εἶνε διάπλατα ἀνοικταί»[5]. Ἡ πορεία ἐν τούτοις τῆς κοσμικῆς ἐξελίξεως εἶνε πορεία μεθ' ὁράσεως, μετὰ σκέψεως, μετ' ἐλευθερίας κλπ. (marche à la vision, à la réflexion, à la liberté)[6]. Ἐνεργεῖται ὅμως δυνάμει τῆς πρωτογόνου ζωτικῆς ὁρμῆς καὶ δημιουργεῖ ἀπρόβλεπτον καὶ οὐχὶ ἐκ προτέρου ἐσχεδιασμένην ποικιλίαν ζωϊκῶν μορφῶν[7].

Τοσαῦτα περὶ τῆς δημιουργικῆς ἐξελίξεως τοῦ Bergson.

(1) Αὐτόθι σελ. 9?.
(2) Αὐτόθι σελ. 184.
(3) Αὐτόθ. 184.
(4) Αὐτόθι σελ. 112.
(5) Αὐτόθι σελ. 114
(6) Αὐτόθ. σελ. 104, 110, 200.
(7) Αὐτόθι σελ. 105.

Ἠθικοκοινωνικὰ

Η ΑΠΕΙΛΗ ΝΕΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ συμπλήρωσις τῆς πρώτης εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀπαισίας μνήμης παγκοσμίου πολέμου—ὅπως ἐσημειώθη καὶ εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα προηγουμένου φύλλου—εὑρίσκει καὶ πάλιν μίαν διάχυτον πολεμικὴν ἀπειλὴν κατὰ τῶν λαῶν καὶ ἕνα ἀγωνιώδη φόβον διὰ τὴν αὔριον. Ἡ ἀπειλὴ αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν σχετικὴν εὐρυτάτην συζήτησιν, ποὺ ἠνοίχθη εἰς τὸν παγκόσμιον τύπον, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως τῆς εἰκοσαετίας, οὔτε ἀπὸ φιλοπολέμους λόγους, ἀλλ' ἀπὸ πραγματικὰ αἴτια, τῶν ὁποίων σπουδαιότερα εἶνε τὰ δύο ἀκόλουθα.

Πρῶτον μὲν ἡ μανία τῶν ἐξοπλισμῶν, ποὺ κατέλαβε τὰ μεγάλα Κράτη—καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν, ἀσθμαίνοντες καὶ κατάκοποι βραδυπόροι, καὶ τὰ μικρὰ Κράτη—μανία δὲ πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν προηγηθεῖσαν τοῦ πρώτου πολέμου. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐξοπλισμοὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἕνα ἀντικειμενικὸν σκοπόν, ὁ δὲ ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐξοπλιζομένων Κρατῶν πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ φθάσῃ εἰς ἕνα τέρμα, σκοπὸς καὶ τέρμα—βοηθούντων δραστηρίως καὶ τῶν ἐμπόρων τοῦ αἵματος, τῶν βιομηχάνων τῶν ὅπλων—θὰ ἀποβῇ πιθανώτατα ὁ πόλεμος.

Δεύτερον δὲ ἡ ἐθνικιστικὴ καὶ φυλετικὴ ἀλαζονεία, ἡ ὁποία δημιουργεῖ ἄλλον ἀνταγωνισμόν, τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἀνωτερότητος, χωρίζει ὀξέως τοὺς λαοὺς καὶ ἀναπτύσσει μίση καὶ ἐχθρότητας, ποὺ θὰ ἔχουν μοιραίαν κατάληξιν τὸν πόλεμον. Εἶνε θλιβερόν, ὅτι ὁ ἄκρατος ἐκεῖνος ἐγωϊσμός, ποὺ θέτει ἀντιμετώπους μέχρις ἐξοντώσεως τοὺς ἀγρίους καὶ τοὺς φυλάρχους τῶν ἀγρίων, πρὸς διεκδίκησιν τῆς ὑπεροχῆς· ἡ ὁρμὴ ἐκείνη τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ἰσχυροτέρου, ποὺ κανονίζει τὴν ζωὴν τῶν θηρίων, μένει ὑπὸ προσχήματα μέν, ἀλλὰ πάντως ἀκεραία μεταξὺ καὶ τῶν λαῶν, ποὺ θεωροῦνται πολιτισμένοι. Παρενεβλήθη μία παρένθεσις ὀλίγων ἐτῶν τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐκαλλιεργεῖτο μία διεθνιστικὴ τάσις καταργήσεως συνόρων καὶ ἐθνικῶν φραγμῶν, ἡ ὁποία ὅμως δεν εἶχε καμμίαν ἀληθινὴν βάσιν ἐπιτυχίας, διότι ἰσοπέδωσις καὶ συναδέλφωσις λαῶν ἄνευ Χριστοῦ δὲν εἶναι δυνατόν ποτε νὰ γίνῃ. Καὶ τώρα λαοί, ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον πολιτισμοῦ, ἀποδέχονται τὴν αὐτὴν θρησκείαν καὶ τὸν αὐτὸν προορισμόν, ἐπανέρχονται εἰς τὰς παλαιὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ τοῦ φυλετισμοῦ. Οἱ θεωρούμενοι ἡγέται προσπαθοῦν ἕκαστος νὰ πείσῃ τὸν λαόν του περὶ τῆς ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἀνωτερότητός του, ὡσὰν οἱ γειτονικοί του λαοὶ νὰ μὴ ἦσαν ἄνθρωποι, νὰ μὴ ἦσαν τῆς αὐτῆς φύσεως, νὰ ἦσαν «ἀπὸ ἄλλη πάστα», νὰ ἦσαν κτήνη καὶ ἄνευ ἀξίας ὄντα. Καὶ καλλιεργεῖται οὕτως εἰς τὰς ὁμάδας καὶ τοὺς λαοὺς αὐτούσιος ὁ ἐγωϊσμὸς ἐκεῖνος καὶ ἡ ἀντιζηλία καὶ ἡ ἀλαζονικὴ ἅμιλλα, ποὺ διαιρεῖ τὰ ἐπὶ μέρους ἄτομα καὶ δημιουργεῖ τὰ μίση, τὰς φιλονεικίας, τοὺς διαπληκτισμοὺς καὶ φόνους καὶ ἀγῶνας ἐξοντώσεως. Ὁ ὁμαδικὸς δὲ αὐτὸς ἐγωϊσμός—ἂς χρησιμοποιήσωμεν τὸ ὀξύμωρον τοῦτο σχῆμα, διότι ἐκφράζει μίαν πραγματικότητα—διαφημιζόμενος ὡς ζωτικὴ ἔνεσις καὶ φρονηματισμὸς τῶν λαῶν, καταλλήλως ἐξωραϊζόμενος ἐξωτερικῶς διὰ καλλυντικῶν ψιμμυθίων, ὥστε νὰ παρουσιάζεται ὡς τις ἐξιδανικευμένη ἀρετή—χρησιμοποιεῖται ὡς ἡ τονωτικωτέρα πνευματικὴ τροφή, μὲ τὴν ὁποίαν ζητοῦν ν' ἀναπτύσσεται ἡ νεότης. Καὶ φυσικὰ ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ ἀλαζονεία αὐτή, ποὺ λέγεται φυλετισμὸς καὶ ἐθνικισμός, μόλις νομίσῃ ὅτι ἔχει τὰ μέσα τῆς ἐπιβολῆς, μόλις εὕρῃ ὅτι εἶναι καλύτερον ἐξωπλισμένος, θὰ ζητήσῃ νὰ πείσῃ καὶ τὸν γείτονά του ὅτι εἶναι ἀνώτερος, προκαλῶν αὐτὸν εἰς ἕνα εἶδος μονομαχίας τῶν λαῶν, εἰς νέον δηλαδὴ πόλεμον.

Προσθέσατε τώρα εἰς τὰ δύο ταῦτα αἴτια καὶ τὸν πόνον παλαιῶν πληγῶν, τὴν μνησικακίαν δηλαδὴ καὶ τὴν ἐκδικητικὴν διάθεσιν λαῶν ἡττημένων, ἢ ἀδικηθέντων, ἢ ἐπιζητούντων τὴν ἀνάκτησιν ἀγαθῶν καὶ θέσεως καὶ ἀξίας, ποὺ ἔχασαν τυχὸν εἰς προηγουμένους πολέμους. Προσθέσατε καὶ τὴν διεκδίκησιν τῶν ὑλικῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ὠμῶς πλέον καὶ ἀπροκαλύπτως παρουσιάζουν οἱ κυβερνῆται τῶν Κρατῶν ὡς διευθύνουσαν τὴν πολιτικήν των καὶ τὴν διαγωγήν των δύναμιν—ὡσὰν νὰ μὴ ἦτο δυνατὸν νὰ διατηρήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὰ θεμιτὰ συμφέροντά του χωρὶς τὴν καταστροφὴν τοῦ πλησίον—διὰ νὰ ἔχετε πληρεστέραν ἰδέαν τῶν αἰτίων, ποὺ ἐπισείουν τὴν φρικτὴν ἀπειλὴν νέου πολέμου καὶ προωθοῦν διαρκῶς τὸν χρόνον πρὸς τὴν ἔναρξιν νέας πυρκαϊᾶς.

Καὶ προβάλλει μὲν ὡς ἀντίδρασις καὶ κατευναστικὴ ψυχρολουσία κατὰ τῆς φιλοπολέμου αὐτῆς ἐξάψεως ὁ φόβος τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς πολεμικῆς μηχανῆς, ὁ φόβος ὅτι ὁ ἀντίπαλος ἔχει, τίς οἶδε ποίαν μυστικὴν τελειοτέραν τοιαύτην μηχανήν· τίς οἶδε ποίας χημικὰς ἐφευρέσεις καὶ δηλητήρια καὶ ἀπὸ ἀέρος ἐξαποστελλομένους κεραυνοὺς καὶ κολάσεις. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ ἔκρηξις τῶν πολέμων δημιουργεῖται πολλάκις καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ φονικὴ συμπλοκὴ δύο μισουμένων ἀτόμων, ἀπὸ σκοτισμὸν δηλαδὴ καὶ αἰφνιδίαν ἔκρηξιν τοῦ πάθους καὶ προσωρινὴν παραφροσύνην· ἐφ' ὅσον καὶ ὁ πόλεμος εἶναι ὁμαδικὴ παραφροσύνη—ὅπως ὀρθότατα ἐχαρακτηρίσθη—δὲν εἶναι καθόλου δύσκολον νὰ ἐκπηδήσῃ αἴφνης εἰς τὰς ψυχὰς τῶν προετοιμαζόντων αὐτὸν ἡ τοιαύτη κρίσις φρενίτιδος καὶ νὰ ἐπανακυλισθοῦν οἱ λαοὶ εἰς νέον πόλεμον. Ἕνα τοπικὸν ἐπεισόδιον, ὅπως ἡ δολοφονία τοῦ διαδοχικοῦ ζεύγους τῆς Αὐστρίας τῷ 1914, ἢ ἡ δολοφονία τοῦ Ντόλφους πρὸ μηνός, εἶναι ἱκανὸν νὰ γίνῃ ἔναυσμα τῆς ἐκρήξεως.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἀνάγκη νὰ καλλιεργηθῇ ἀντιπολεμικὸν πνεῦμα. Δὲν εἶναι ἴσως ἀργά. Ἂν ἕνας στιγμιαῖος σκοτισμὸς ἐδημιούργησε μεγάλα ἐγκλήματα, ἀντιθέτως μία φωτεινὴ σκέψις καὶ ἀπόφασις κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς ἐπρόλαβεν ἐγκλήματα.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. πρὸ τῆς Ὑψώσεως, Γαλάτ. ς´ 11—18).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς»,σελ.564.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. πρὸ τῆς Ὑψώσεως, Ἰωάν. γ´ 13—17).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς»,σελ.278.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ὑπερβαίνουν τὴν ἀντίληψίν μας.

Μὲ πόθον εἰλικρινῆ ὁ εὐσεβὴς Νικόδημος μετέβη πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐζήτησε νὰ συνομιλήσῃ μετ᾽ Αὐτοῦ. Ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων καί, ὡς τοιοῦτος, ἦτο ὄχι μόνον πλούσιος καὶ ἐπίσημος μεταξὺ τῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ μορφωμένος καὶ «διδάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ», καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἐβεβαίωσε. Παρ᾽ ὅλην ὅμως τὴν μόρφωσίν του καὶ παρ᾽ ὅλας τὰς γνώσεις του, ὁ Νικόδημος ἦτο ἀδύνατον νὰ κατανοήσῃ ὅλα ὅσα ἤκουεν ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τὸν θεῖον Διδάσκαλον τῆς ἀληθείας. Καὶ διὰ τοῦτο εἰς μίαν στιγμὴν τὸν ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν, «πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ γίνουν ταῦτα;»

Ὁ Κύριος τότε ὑπέδειξεν εἰς τὸν Νικόδημον, ὅτι ὑπάρχουν ζητήματα ἐπουράνια, ποὺ ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν κληρονομίαν τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε δυνατὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ κατανοήσῃ μὲ μόνας τὰς ἰδικάς του δυνάμεις. Τὰ ζητήματα ταῦτα ἐφανέρωσε καὶ ἐξήγησεν Αὐτὸς ὁ Κύριος, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Δι᾽ αὐτὸ καὶ ἐπρόσθεσε πρὸς τὸν Νικόδημον ὅτι «οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ». Μὲ ἄλλους λόγους, τὰ ἐπουράνια ταῦτα ζητήματα γνωρίζει καὶ εἶνε εἰς θέσιν ν᾽ ἀναπτύξῃ μόνον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μένει εἰς τὸν οὐρανὸν πλησίον τοῦ Θεοῦ Πατρός. Αὐτὸς δὲ εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος ἔγινεν υἱὸς ἀνθρώπου καὶ κατῆλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀλήθειαν.

Δυστυχῶς ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ δὲν λαμβάνουν ὑπ᾽ ὄψιν των τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν. Νομίζουν ὅτι τὰ εἰξεύρουν αὐτοὶ ὅλα καὶ δὲν θέλουν νὰ παραδεχθοῦν ὅσα μυστηριώδη καὶ ἀκατάληπτα διὰ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν ἀποκαλύπτει εἰς ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Συζητοῦν διὰ ζητήματα τῆς πίστεως καὶ θέλουν δι᾽ ὅλα γενικῶς ἀποδείξεις, καὶ μάλιστα μαθηματικάς. Ἀκούουν ὅτι εἰς τὴν θρησκείαν ὑπάρχουν καὶ μερικὰ πράγματα ποὺ λέγονται «μ υ σ τ ή ρ ι α», διότι δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ τὰ ἐξηγήσῃ λεπτομερῶς ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, καὶ γελοῦν εἰς βάρος τόσον ἐκείνων ποὺ τὰ λέγουν, ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ποὺ τοὺς πιστεύουν. Ἂν τύχῃ μάλιστα νὰ ἔχουν ὁπωσδήποτε σπουδάσει καμμίαν ἀπὸ τὰς λεγομένας φυσικὰς ἢ θετικὰς ἐπιστήμας, φαντάζονται ὅτι κατέχουν πᾶσαν γνῶσιν καὶ ἔγιναν πάνσοφοι. «Ἡ ἐπιστήμη», σᾶς λέγουν, «θέλει θετικὰ πράγματα· ὅ,τι ἡ θρησκεία ὀνομάζει μυστήριον, αὐτὸ διὰ τοὺς ἐπιστήμονας δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν».

Ἀλλ᾽ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε, παρὰ λόγια ἀνθρώπων ποὺ δὲν καταλαβαίνουν πόσον περιωρισμένη εἶνε ἡ ἀνθρωπίνη ἀντίληψις. Διότι πράγματι, ὁσονδήποτε καὶ ἂν προοδεύσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅσα καὶ ἂν ἐξιχνιάσουν αἱ ἐπιστῆμαι, πάντοτε θὰ παραμένουν ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ εἰμπορέσῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ κατανοήσῃ καὶ τὰ ἐξηγήσῃ λεπτομερῶς εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Ἐὰν δέ, παρ᾽ ὅλας τὰς προόδους, αἱ ἐπιστῆμαι δὲν εἰμποροῦν νὰ ἐξηγήσουν φαινόμενα καθημερινὰ ποὺ ὑποπίπτουν εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, πολὺ περισσότερον εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξηγηθοῦν καταληπτῶς τὰ οὐράνια καὶ πνευματικὰ ζητήματα. Περὶ αὐτῶν θὰ παραδεχώμεθα ἀδιστάκτως ὅ,τι ἀποκαλύπτει εἰς ἡμᾶς ὁ ἀψευδὴς καὶ τέλειος Θεός.

Ἡ ἀνεκτίμητος ὠφέλεια.

Πλῆθος ἀπὸ δηλητηριώδεις ὄφεις εἶχεν ἐπιπέσει κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅταν εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἔρημον Ἐδώμ, καὶ ἐπέφερεν εἰς αὐτοὺς ὀδυνηρὸν θάνατον. Ὕψωσεν ὅμως ὁ Μωϋσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, χάλκινον ὄφιν ἐπάνω εἰς ἕνα ξύλον καὶ διέταξε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἀτενίζουν μετὰ πίστεως πρὸς αὐτόν, ὅταν θὰ δαγκάνωνται ἀπὸ τοὺς ὄφεις, διὰ νὰ μὴ ἀποθνήσκουν. Καὶ ὅσοι μὲν ἔδωκαν πίστιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μωϋσέως καὶ συνεμορφώθησαν μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, εὑρῆκαν τὸ φάρμακον τῆς σωτηρίας. Τὸ δηλητήριον τῶν φειδιῶν ἐξουδετεροῦτο καὶ αὐτοὶ ἐσῴζοντο. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ συμμορφωθοῦν, καὶ μὲ ἀδιαφορίαν ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ Μωϋσέως, ἔχασαν τὴν μοναδικὴν εὐκαιρίαν καὶ ἀπέθανον.

Ἀλλά, καθὼς ἐξήγησεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Νικόδημον, τὸ γεγονὸς ἐκεῖνο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦτο μία εἰκὼν καὶ προτύπωσις τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἁμαρτία, ὡς φοβερὸν καὶ δηλητηριῶδες φεῖδι, ἐπλήγωσε θανασίμως ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι τὴν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἔσυρε καταδικασμένην εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον. Ὑψώθη ὅμως ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἀνέλαβεν Αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀπέθανε καὶ ἐσταυρώθη Αὐτός, διὰ νὰ λάβουν οἱ ἄνθρωποι τὴν συγχώρησιν καὶ σωθοῦν ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον. Ἀλλὰ συγχωροῦνται καὶ σῴζονται μόνον ὅσοι πιστεύουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Θεὸς ἀληθινός, καὶ δίδει διὰ τοῦ θανάτου Του τὴν σωτηρίαν. Αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ὁ Κύριος ἐννοεῖ, ὅταν λέγῃ, «ἵνα π ᾶ ς ὁ π ι σ τ ε ύ ω ν ε ἰ ς α ὐ τ ὸ ν μὴ ἀπόληται, ἀλλ᾽ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον».

Εἶναι ἀνεκτίμητον λοιπὸν τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον λαμβάνουν ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Διότι ποῖον ἄλλο ἀνώτερον κέρδος εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ ἐννοηθῇ ἀπὸ τὴν αἰώνιον σωτηρίαν; Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν φωτισθῇ ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, αἱ λέξεις «πίστις» καὶ «σωτηρία» καὶ «ἀπώλεια» δὲν κάμνουν καμμίαν ἐντύπωσιν, εἰς ἄλλους δὲ προκαλοῦν καὶ μειδιάματα εἰρωνείας. Ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν εἶνε εὐτυχεῖς καὶ μακάριοι. Ἡ πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸν σταυρικόν Του θάνατον τοὺς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἐνοχὴν καὶ τὴν καταδίκην. Γίνεται αὐτὴ ἕνας ἀγωγός, διὰ τοῦ ὁποίου μεταδίδεται εἰς αὐτοὺς ἡ σωτηρία ποὺ ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος. Καθ᾽ ἣν δὲ στιγμὴν ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς εἰρωνεύονται διὰ τὴν πίστιν μένουν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ αἰωνίου θανάτου, αὐτοὶ ἀντιθέτως διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἔχουν τὸ φάρμακον κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ σωτηρίαν.

Μοναδικὴ εὐκαιρία.

Μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀναμφιβόλως ἡ μεγαλυτέρα ἐξ ὅλων

εἶνε ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ Του. Τὸ ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ κατῆλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, εἶνε τὸ γεγονὸς ποὺ θὰ μείνῃ μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, καθόσον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε διὰ νὰ σώσῃ ἀνθρώπους ἁμαρτωλοὺς ποὺ εἶχον περιφρονήσει τὸν Θεὸν καὶ ἦσαν ἄξιοι ἀποδοκιμασίας καὶ καταδίκης. Ἦλθε πρὸς ἀνθρώπους ποὺ Τὸν εἶχον ὑβρίσει μὲ τὴν διαγωγήν των καὶ ἦσαν ἐχθροὶ πρὸς Αὐτόν. Ἦλθε δέ, ὄχι διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἦτο δίκαιον, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσῃ αὐτούς. Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν κατ᾿ ἐπανάληψιν τονίζει ὁ Κύριος πρὸς τὸν εὐσεβῆ Νικόδημον καὶ προσθέτει, «οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ᾿ ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι᾿ αὐτοῦ».

Ὁποία ἀληθῶς μεγαλειώδης καὶ ἀνεκδιήγητος ἀγάπη! Νὰ σὲ δημιουργῇ ὁ Θεὸς καὶ νὰ σοῦ δίδῃ ὅλα τὰ ἀγαθά Του, διὰ νὰ γίνῃς εὐτυχής, σὺ ὅμως νὰ φανῇς ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος, νὰ περιφρονήσῃς τὸ θέλημά Του καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇς ἀπὸ Αὐτόν. Καὶ ἔπειτα νὰ ἔρχεται πάλιν Αὐτός, ὁ ἄπειρος καὶ τέλειος Θεός, νὰ σώσῃ σὲ καὶ ἐμέ, τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀχαρίστους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ ἀποδοκιμάσῃ καὶ νὰ καταδικάσῃ! Καί, τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὅλων, νὰ θυσιάζῃ χάριν ἡμῶν τὸν ἀγαπητόν Του Υἱόν! Ποία γλῶσσα εἰμπορεῖ νὰ περιγράψῃ τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς;

Ἀλλά, τί κρῖμα! Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ μένουν ἀσυγκίνητοι ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Εἶνε ἐκεῖνοι ποὺ ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν σωτηρίαν των. Ὢ! πόσων δακρύων καὶ θρήνων εἶνε ἄξιοι! Ἐὰν εἶχαν ζημιωθῆ ἀπὸ μίαν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐπρόκειτο νὰ καταστραφοῦν οἰκονομικῶς, μὲ λαχτάραν θὰ ἐπερίμεναν καμμίαν εὐκαιρίαν, διὰ νὰ καλύψουν τὴν ζημίαν καὶ νὰ προλάβουν τὴν καταστροφήν. Θὰ ἔκαμναν τὰ ἀδύνατα δυνατά, διὰ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν εὐκαιρίαν ποὺ θὰ εἶχε παρουσιασθῆ. Ἐὰν εἶχον καταδικασθῆ εἰς βαρυτάτην ποινὴν εἱρκτῆς ἢ ἰσοβίων δεσμῶν, θὰ ἐξήντλουν ὅλα τὰ μέσα, διὰ νὰ πάρουν χάριν καὶ ἀποφυλακισθοῦν. Καὶ ὅμως! Προκειμένου περὶ τῆς σωτηρίας των τῆς αἰωνίου δεικνύουν ἐγκληματικὴν ἀδιαφορίαν. Τοὺς δίδει ὁ Θεὸς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανορθώσουν τὰς ἐκ τῆς ἁμαρτίας συνεπείας. Τοὺς καλεῖ νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Υἱόν Του, διὰ νὰ λάβουν χάριν καὶ σωτηρίαν. Αὐτοί, ὅμως, περιφρονοῦν τὴν δωρεὰν καὶ χάνουν τὴν εὐκαιρίαν.

Ὢ! Κύριε τοῦ ἐλέους, φύλαττέ μας ἀπὸ τοιοῦτον σκοτισμὸν καὶ φώτιζέ μας νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἀγάπην Σου καὶ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Ἀμήν.

Μεγάλου Βασιλείου

ΟΜΙΛΙΑ Θ΄
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΑΗΜΕΡΟΝ

Πῶς σᾶς ἐφάνη ἡ πρωϊνὴ τράπεζα [τῆς ὁμιλίας, τὴν ὁποίαν σᾶς παρέθεσα]; Εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον ἦλθεν ἡ σκέψις νὰ παρομοιάσω, ὅσα εἶπα, πρὸς τὰς περιποιήσεις ποὺ κάμνει ἕνας πτωχός, ὅταν φιλοξενῇ ἄλλους, καὶ ὁ ὁποῖος φιλοτιμεῖται νὰ παρουσιάσῃ πλούσιον καὶ πολυτελὲς τὸ τραπέζι· ἀλλ᾿ ἐπειδὴ στερεῖται πολυτελεστέρων φαγητῶν, στενοχωρεῖ καὶ βασανίζει τοὺς συνδαιτημόνας, φέρων καὶ προσθέτων ἀφθόνως εἰς τὴν τράπεζαν τὴν πτωχικὴν ἑτοιμασίαν τῶν φαγητῶν του, εἰς τρόπον ὥστε ἡ τοιαύτη φιλοτιμία του νὰ τοῦ φέρῃ ὡς μόνον κέρδος τὴν κατηγορίαν ὅτι εἶνε χωριάτης καὶ ἀδιάκριτος. Κάτι παρόμοιον ἔκαμα καὶ ἐγώ, ἐκτὸς ἐὰν σεῖς λέγετε τίποτε ἄλλο. Ἀλλ᾿ ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ὅσα σᾶς εἶπα, σεῖς δὲν πρέπει νὰ τὰ περιφρονήσετε. Διότι οὐδὲ τὸν Ἐλισσαῖον ἀπέφευγον ὡς εὐτελῆ ἑστιάτορα οἱ τότε φίλοι του, καίτοι μὲ ἄγρια λάχανα τοὺς ἐφιλοξενοῦσε (Δ΄ Βασιλ. 4, 39).

Εἰξεύρω τοὺς νόμους τῆς ἀλληγορίας, ἂν καὶ δὲν τοὺς ἐπενόησα ἐγὼ ἀφ᾿ ἑαυτοῦ μου, ἀλλὰ τοὺς ἐπῆρα ἀπὸ ἄλλους, ποὺ ἐκοπίασαν διὰ νὰ τοὺς εὕρουν. Σύμφωνα μὲ αὐτούς, ὅσοι δὲν καταδέχονται τὰς συνήθεις ἐννοίας τῶν λέξεων, ποὺ εἶνε γραμμέναι εἰς τὴν Γραφήν, δὲν ἐξηγοῦν τὸ ὕδωρ ὡς ὕδωρ, ἀλλὰ ὅτι εἶνε κάποιας ἄλλης φύσεως· καὶ τὸ φυτὸν καὶ τὸ ψάρι τὰ ἑρμηνεύουν ὅπως αὐτοὶ θέλουν. Καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν ἑρπετῶν καὶ τῶν θηρίων τὴν ἐξηγοῦν διαστρέψαντες αὐτὴν κατὰ τὰς ἰδικάς των ὑπονοίας, καθ᾿ ὃν τρόπον οἱ ὀνειροκρίται, οἱ ὁποῖοι ἐξηγοῦν σύμφωνα μὲ τὸν σκοπόν των ὅσα φαίνονται εἰς τὰ κατὰ τὸν ὕπνον ὄνειρα. Ἐγὼ ὅμως ὅταν ἀκούω χόρτον, ἐννοῶ χόρτον· καὶ φυτὸν καὶ ἰχθῦν καὶ θηρίον καὶ κτῆνος, ὅλα τὰ παραδέχομαι τοιουτοτρόπως, ὅπως λέγονται. Διότι «οὐκ ἐπαισχύνομαι τὸ Εὐαγγέλιον» (Ρωμ. 1.16). Ἐπειδὴ δὲ ὅσοι ἔγραψαν τὰ περὶ τοῦ κόσμου, εἶπαν πολλὰ περὶ τοῦ σχήματος τῆς γῆς, εἴτε εἶνε σφαῖρα, εἴτε κύλινδρος, εἴτε ὁμοιάζει πρὸς δίσκον καὶ εἶνε ἐξ ἴσου τορνευμένη ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἢ ὁμοιάζει πρὸς λίκνον καὶ εἶνε κοίλη εἰς τὸ μέσον (διότι πρὸς ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπονοίας παρεσύρθησαν ὅσοι ἔγραψαν περὶ τοῦ κόσμου, καὶ καταλύει ἕκαστος ὅσα ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐγράφησαν)(1), δὲν θὰ παρακινηθῶ ἕνεκα τούτου νὰ εἴπω, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἰδικῆς μας Γραφῆς ἱστορουμένη κοσμογονία δὲν εἶνε ἀξία τιμῆς, ἐπειδὴ δὲν ὡμίλησε καθόλου περὶ σχημάτων ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ Μωϋσῆς· ἢ ἐπειδὴ δὲν εἶπεν ὅτι ἡ περίμετρος τῆς γῆς εἶνε 180.000 στάδια· ἢ ἐπειδὴ δὲν ἐμέτρησεν εἰς πόσον μῆκος ἐκτείνεται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν ἡ ἐκ τῆς γῆς ῥιπτομένη σκιά, ὅταν ὁ ἥλιος εὑρίσκεται ὑποκάτω τῆς γῆς· καὶ πῶς ἡ σκιὰ αὕτη, ὅταν πέσῃ ἐπάνω εἰς τὴν σελήνην, παράγει τὰς ἐκλείψεις.

(Ἀκολουθεῖ)

(1) Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μ. Βασιλείου, καὶ πολὺν χρόνον μετ᾿ αὐτόν, δὲν ἐγνώριζον τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις τῆς Γῆς· ὑπῆρχον δὲ τόσαι ἀλληλοσυγκρουόμεναι γνῶμαι, ὅσοι καὶ οἱ ἀσχοληθέντες ἐπ᾿ αὐτῶν. Ἡ Ἁγία Γραφὴ σιωπᾷ διὰ τὰ ζητήματα αὐτά, ὡς καὶ δι᾿ ἄλλα παρόμοια, διότι, καθὼς πολὺ ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Μ. Βασίλειος, τὰ τοιαῦτα εἶναι πράγματα ποὺ δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἁγία Γραφὴ ἐδόθη, δηλαδὴ μὲ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ ἀνθρώπου. Οὐδὲ πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ Ἁγία Γραφὴ βιβλίον φυσιογνωστικὸν ἢ ἐπιστημονικόν, σκοποῦν νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον γνώσεις βιοτικὰς ἐπὶ ζητημάτων προσκαίρου χρησιμότητος, διὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἐπαρκὲς τὸ ἀνθρώπινον λογικὸν καὶ δὲν χρειάζεται θεόθεν ἀποκάλυψις.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν.

ΕΥΝΙΚΗ
Η
Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ἀλλ' ὁ ναύτης, ὁ διηγούμενος τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο, ἔκαμεν ἀρνητικὴν κίνησιν τῆς κεφαλῆς. Ὄχι, θέλω νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐδημιούργησε τὰ ἄστρα, ποὺ ἐδημιούργησε τοὺς Διοσκούρους καὶ ὅλην τὴν οὐρανίαν στρατιάν, ποὺ ἔδωσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ λογικόν, διὰ νὰ ὁδηγῇ τὰ πλοῖά του εἰς τὰ πελάγη, χωρὶς χαραγμένους δρόμους, διὰ τῆς πορείας τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρων.

—Ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ εἶνε ἡ θεὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς σκέψεως, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὁ Φοῖβος.

—Δὲν εἶνε καθόλου αὐτή, προσέθεσεν ὁ ναύτης. Ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος κηρύττει καὶ εἰς τὸν Ὁποῖον πιστεύω, εἶνε ὁ Θεὸς τῆς σοφίας, ὅπως εἶνε καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν ἀστέρων.

Ὁ ὅμιλος τῶν ναυτῶν ἐσήκωσε τὸ κεφάλι καὶ ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸν ναύτην ποὺ ὡμίλει μὲ τόσην τόλμην.

—Πιστεύεις, τοῦ εἶπαν, εἰς αὐτὸν τὸν νέον Θεὸν καὶ περιφρονεῖς αὐτὰ τὰ ἄστρα, ποὺ μᾶς χρησιμεύουν ὡς ὁδηγοί;

—Σύντροφοι, δὲν εἶνε θεὸς νέος, εἶνε ὁ μέγας, ὁ σοφός, ὁ κραταιὸς Δημιουργός, ὁ ὁποῖος δαμάζει τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ ἀπεσταλμένου του λέγει εἰς τὰ ἐξηγριωμένα κύματα: Παύσατε τὴν μανίαν σας!

—Τὰ ἔκαμεν ὅλα αὐτά; ἠρώτησεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ναύτας μὲ φωνὴν ποὺ ἐφανέρωνε τὴν ἀνησυχίαν τοῦ πνεύματός του.

—Ἡ ὑπερτάτη δύναμίς Του μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τὰ νερά, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἕτοιμα νὰ μᾶς καταβροχθίσουν, εἶπε μὲ σοβαρότητα ὁ κυριώτερος συζητητής. Τὸ πλοῖόν μας ἐθρυματίσθη καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ τὸ ἐγκαταλείψωμεν. Κανένας ὅμως ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἐχάθη, ἀκριβῶς ὅπως μᾶς τὸ εἶχε προείπει ὁ Παῦλος.

—Καὶ πιστεύεις, ὅτι αὐτὸς ὁ Παῦλος εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς θεούς; εἶπεν ἄλλος ἀστειευόμενος.

—Ὄχι, ἀλλ' ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐδημιούργησε τὰ ἄστρα, τὴν θάλασσαν, τὴν γῆν. Σύντροφοι, εἶνε ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς χρειάζεται, διότι δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε ἀπὸ ἀγάλματα, οὔτε ἀπὸ ναούς, διὰ νὰ τὸν λατρεύσῃ κανείς. Τί ἠμποροῦν νὰ κάμουν ναῦται ἀπομακρυσμένοι ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τὰ θυσιαστήριά των; Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς χρειάζεται εἶνε ἕνας Θεὸς εὑρισκόμενος πάντοτε κοντά μας, ὅταν ἡ τρικυμία κάμνῃ τὰ κύματα μανιώδη, ἕνας Θεός, ποὺ κρατεῖ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα εἰς τὴν παλάμην τῆς χειρός Του.

—Ὁ Θεός σου λοιπὸν ἐκτελεῖ συγχρόνως τὰ ἔργα τοῦ Αἰόλου καὶ τοῦ Ποσειδῶνος; προσέθεσεν ἄλλος ναύτης.

—Ὁ Αἴολος καὶ ὁ Ποσειδῶν δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἀπὸ εἴδωλα. Δὲν ὑπάρχει εἰμὴ μόνον ἕνας Θεός, εἶπε μὲ τόλμην ὁ ναύτης.

Μία στιγμὴ ἐκπλήξεως καὶ σιωπῆς ἐπεκράτησεν.

Ἐὰν ὁ ῥήτωρ δὲν ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱκανωτέρους ἄνδρας τοῦ πληρώματος, θὰ τὸν ἐξελάμβαναν ὡς τρελλόν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς καλῆς φήμης του, τὸν περιεκύκλωσαν καὶ ἤκουσαν τὰ λόγια του μὲ νέαν προσοχήν.

—Ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος ἦλθε νὰ φανερώσῃ εἰς τὸν κόσμον, εἶνε ὁ παντοδύναμος Θεός. Αὐτὸς ἐδημιούργησε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ περιέχει αὕτη. Δὲν τοὺς ἐδημιούργησε δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ θανάτου τοῦ μονογενοῦς του Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

—Ἔτσι λοιπὸν καταντᾷ νὰ εἶνε δύο θεοί; ἀντέτεινε κάποιος.

—Κάθε ἄλλο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε διὰ νὰ κάμῃ γνωστὸν τὸν Πατέρα καὶ ὅποιος τιμᾷ τὸν Υἱόν, τιμᾷ καὶ τὸν Πατέρα, διότι ἐκεῖνος εἶνε ἡ λαμπρότης καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρός.

—Ποῦ εἶνε ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ σου; ἠρώτησαν πολλοί.

—Δὲν ἔχει ἀνάγκην ναοῦ, διότι ὁ οὐρανὸς εἶνε θρόνος του, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιόν του, καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος θεὸς πλὴν αὐτοῦ.

—Θὰ ἤθελες δηλαδὴ νὰ μᾶς ἴδῃς ν' ἀνατρέπωμεν τὰ θυσιαστήρια, ποὺ μᾶς ἐφάνησαν πάντοτε τόσον ἱερὰ καὶ νὰ κατηγορήσωμεν ὡς τρελλοὺς τοὺς πατέρας μας, οἱ ὁποῖοι ἐλάτρευσαν τοὺς θεοὺς ἐκείνους; Φαίνεται, ἀλήθεια, ὅτι ὁ Θεός σου εἶνε Θεὸς ζηλότυπος, ἀφοῦ ἀπαιτεῖ διὰ τὸν ἑαυτόν του μόνον τὴν λατρείαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

—Ναί, συμφωνῶ, ὁ Θεὸς εἶνε Θεὸς ζηλότυπος. Δὲν θέλει ἡ λατρεία, ποὺ ἀνήκει εἰς Αὐτὸν μόνον, νὰ βεβηλώνεται ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον ψευδοῦς εἰδώλου. Εὑρίσκετε τοῦτο ἐκπληκτικόν;

—Ναί, τόσον παράδοξον, ὥστε πολὺ ὀλίγοι θὰ ἐγκολπωθοῦν τὴν θρησκείαν σου, καίτοι φαίνεσαι νὰ τὴν ἀγαπᾷς πολύ.

—Ὤ! ναί, τὴν ἀγαπῶ, εἶπεν ὁ ναύτης, τὴν ἀγαπῶ ὑπερβολικά, διότι αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ Θεὸς εἶνε ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἀνάγκην, καὶ μάλιστα ἡμεῖς ποὺ εἴμεθα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κυμάτων. Κυριαρχεῖ ἐπὶ τῶν ἀνέμων καὶ ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

—Καλά, ἐννοῶ διατί ὁμιλεῖς ἔτσι σύ, ποὺ ἐδοκίμασες τὰ ἀποτελέσματα τῆς δυνάμεώς Του. Καὶ ἐγὼ ἐὰν ἤθελεν ὁ Θεός σου νὰ τιμᾶται μαζῇ μὲ τοὺς Διοσκούρους, παρὰ τὴν ἐκτίμησιν ποὺ ἔχω πρὸς τὴν παλαιὰν πίστιν, θὰ ἤμουν ἕτοιμος νὰ ἀσπασθῶ τὸν νέον Θεόν.

—Ὄχι, σύντροφοι. Σεῖς ποὺ εἶσθε πατέρες καὶ ξεύρετε τί εἶνε τὸ ν' ἀγαπᾶτε τὰ παιδιά σας, θὰ ἦσθε ἱκανοποιημένοι, ἐὰν δὲν εἴχατε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν καρδιά των; Θὰ σᾶς ἤρεσε νὰ τὰ βλέπετε νὰ δέχωνται τὰ δῶρά σας καὶ νὰ γυρίζουν τὴν πλάτη εἰς τὸν εὐεργέτην των; Κάτι παρόμοιον θὰ ἐκάνατε καὶ πρὸς τὸν θεῖον Πατέρα μας. Εἴτε τὸ εἰξεύρομεν, εἴτε ὄχι, εἴμεθα παιδιά του· θέλει τὴν ἀγάπην μας, τὴν λατρείαν μας, καὶ δὲν ἐπιτρέπει νὰ δοθοῦν αὐτὰ εἰς ἄλλον.

Ὅλοι εὑρίσκοντο εἰς ἀμηχανίαν καὶ δὲν εἴξευραν τί ν' ἀπαντήσουν. Ἀλλ' ὁ θαρραλέος αὐτὸς χριστιανός, ἐνισχυθεὶς ἀπὸ τὴν σιωπήν των καὶ ἀπὸ τὸ περιφρονητικὸν βλέμμα μερικῶν, ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας, καὶ παρεκάλεσε τοὺς συντρόφους του νὰ σκεφθοῦν καλὰ διὰ τὸν Θεὸν τοῦτον τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐλέους.

Ὁ Φοῖβος ἤκουεν ἄφωνος ἀπὸ ἔκπληξιν. Ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε, θὰ συνήντα κάποιον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἴδει τὸν παράδοξον ἐκεῖνον φυλακισμένον, ἢ εἶχεν ἀκούσει περὶ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου ἦτο ἀπεσταλμένος.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Καὶ πάλιν περὶ «ἠθικοῦ ρυθμοῦ».

Ὁλόκληρον τὸ ἐφετεινὸν θερμὸν καλοκαῖρι ὁ πολιτικὸς Τύπος προσέφερεν εἰς τὸν λαὸν καθημερινῶς τὴν τόσον ἐπιτυχῶς ἐγκλιματισθεῖσαν εἰς τὸν τόπον μας φιλολογίαν περὶ ἀνωμαλιῶν, κινημάτων, δικτατοριῶν κλπ. Τώρα μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ δροσερωτέρου φθινοπώρου καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἔχομεν ἀντίθετον καθημερινὴν φιλολογίαν περὶ συνεννοήσεων τῶν μαχομένων κομμάτων, συμφιλιώσεων, ὁμαλότητος, γαλήνης κλπ.

Ὁ λαὸς κατήντησε νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται πλέον διὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην φιλολογίαν. Φρονεῖ μᾶλλον, ὅτι καμμία δὲν θὰ ἐπικρατήσῃ ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ ὅτι ἡ ἀβεβαιότης θὰ ἐξακολουθῇ. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ βλέπει βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ περίφημος «ἠθικὸς ρυθμός», τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθη ἡ κυβερνῶσα σήμερον μερίς, ἦτο καὶ αὐτὸς φιλολογία ἄσχετος μὲ τὴν πραγματικότητα. Διότι οὔτε οἱ καταχρώμενοι τὸν δημόσιον πλοῦτον διώκονται, οὔτε τὰ διαφθείροντα τὴν ψυχὴν τῆς νεότητος καὶ τοῦ λαοῦ ἀναγνώσματα καὶ θεάματα περιωρίσθησαν εἰς τὸ ἐλάχιστον, οὔτε ἡ ἑλληνικὴ παιδεία ἀπηλλάγη ἀπὸ τοὺς διαστροφεῖς της, οὔτε ἄλλη τις εἰλικρινὴς καὶ σοβαρὰ προσπάθεια διὰ τὴν ἠθικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου καταβάλλεται. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ ἠθικὴ ἀνόρθωσις ἀτόμων καὶ λαῶν ἐπιτυγχάνεται, ὅταν κυβερνῆται καὶ λαὸς ἐμπνευσθοῦν ἀπὸ τὴν ἠθικὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ θελήσουν νὰ γίνουν πραγματικοὶ Χριστιανοί.

«Καθὼς ποιήσω, οὕτω ποιήσετε».

Ἀπὸ τὴν προσφώνησιν, ποὺ ἀπηύθυνεν ὁ γυμνασιάρχης τοῦ τόπου εἰς τὸν ἐγκαθιδρυθέντα ἐκεῖ νέον Μητροπολίτην, ἀποσπῶμεν τὸ ἀκόλουθον τμῆμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει πόσον ὀρθὰς ἀπαιτήσεις ἔχει ὁ λαὸς ἀπὸ τοὺς ποιμένας του:

«Μὴ ἄρχε, πάτερ Σεβασμιώτατε, ἀλλὰ ποίμαινε τὸν λαόν Σου, ὅτι οὐκ ἐδόθη σοι ἀρχὴ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ λειτουργία ἄνωθεν. Καὶ ἐνθυμοῦ τὸ τῆς Γραφῆς «οὐκ ἄρξω ἐγώ, οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου, οὐδ' ἀδελφός μου ἀντ' ἐμοῦ. Κύριος ἄρξει ἡμῶν, Κύριος κυβερνήσῃ ἡμᾶς». Καὶ ποίμαινε ὀφθαλμοῖς ἀνοικτοῖς τὰ πρόβατα τοῦ Κυρίου, καὶ σύλλεγε αὐτὰ τῇ φωνῇ τοῦ γνωρίμου ποιμένος, «ὅτι ἀλλοτρίῳ ποιμένι οὐ μὴ ἀκολουθήσωσι τὰ πρόβατα, οὐ γὰρ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων ποιμένων τὴν φωνήν». Καὶ ὄντως εἴχομεν χρείαν ποιμένος καλοῦ, μεριμνῶντος τὰ τοῦ Θεοῦ, οὐχὶ τὰ τοῦ Καίσαρος, διότι ἄλλοι μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Καίσαρος ἐτάχθησαν μεσῖται. Ἐχρῄζόμεθα ποιμένος ἄνευ προθαλάμου καὶ ἀκολουθίας, ἵνα ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνῶσιν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν.

»Ἔστωσαν φανεραὶ αἱ τρίβοι τῆς ζωῆς σου· καὶ λέγε καὶ ποίει ὡς εἶπε Γεδεὼν τῷ λαῷ αὐτοῦ, «καθὼς ἂν ποιήσω, οὕτω ποιήσετε· καὶ σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ καὶ πάντες μετ' ἐμοῦ σαλπιεῖτε κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς».

Διὰ τὴν φυλετικὴν αὐτοκτονίαν.

Ἡ δραματικὴ ἔκκλησις, τὴν ὁποίαν, ὅπως ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ἀπηύθυναν πρὸς τὸν Γαλλικὸν λαὸν εἴκοσιν ἐξέχουσαι προσωπικότητες τῆς Γαλλίας, ἀνήκουσαι εἰς τὸν πολιτικόν, τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ τὸν καλλιτεχνικὸν κόσμον της, καὶ διὰ τῆς ὁποίας τονίζεται ὁ κίνδυνος τῆς μεγίστης καὶ ταχυτάτης ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, ἕνεκα τῆς ἀποφυγῆς τῆς γεννήσεως τέκνων ἐκ μέρους τῶν συζύγων, περιλαμβάνει τὴν ἀκόλουθον ὁμολογίαν τῆς φυλετικῆς αὐτοκτονίας, πρὸς τὴν ὁποίαν βαδίζουν οἱ λαοί:

«Αἱ γεννήσεις ἐν Γαλλίᾳ, ἐμειώθησαν ἀπὸ τοῦ 1932 μέχρι τοῦ 1933 κατὰ 40.000. Περιωρίσθησαν εἰς 682.000, ἐνῷ κατὰ τὸ 1870 ἀνήρχοντο εἰς ἓν ἑκατομμύριον. Ἐξ ἄλλου παρατηρεῖται μία μεγάλη μείωσις γάμων, ἡ ὁποία δέον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου σημειωθεῖσαν ἐλάττωσιν τῶν γεννήσεων. Τὸ γεγονὸς τοῦτο θὰ ἔχῃ ὡς μοιραίαν συνέπειαν τὴν κατὰ 80.000 κατ' ἔτος ἐλάττωσιν τῶν γεννήσεων. Ἐκτὸς τούτου, εἶναι μαθηματικῶς ἐξηκριβωμένον ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἓξ ἔτη ἡ γονιμότης τῶν νέων ἀνδρογύνων δὲν ἀπέδωκε περισσοτέρας τῶν 550.000 γεννήσεων. Οὕτω ἡ θνησιμότης ὑπερέβη τὸν ἀριθμὸν τῶν γεννήσεων. Ἡ ἐρήμωσις ἐνεφανίσθη ἤδη εἰς πλείστας περιφερείας, ὅπου χωρία ὁλόκληρα ἐξηφανίσθησαν. Τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν ὅτι ὁ γαλλικὸς λαὸς ἔγινε λαὸς γερόντων καὶ ὅτι ἡ Γαλλία εἶναι καταδικασμένη εἰς βαθμιαῖον θάνατον. Τὸ Κράτος θὰ χρεωκοπήσῃ συνεπείᾳ ἐλλείψεως φορολογουμένων, ἡ δὲ χώρα δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ σύνορά της ἐναντίον νεωτέρων λαῶν, διότι δὲν θὰ διαθέτῃ ὑπερασπιστάς. Ὁ κίνδυνος αὐτὸς δὲν εἶνε μακράν. Διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν γεννήσεων ἀπειλεῖται ἡ ἰδιοκτησία καὶ ἡ ζωὴ τῆς παρούσης γενεᾶς. Συνεπῶς, δὲν ὑπάρχει καιρὸς πρὸς σκέψεις. Ἄλλα ἔθνη μᾶς ἔδειξαν ἤδη τὸν δρόμον. Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία, καίτοι ἔχουν νὰ παρουσιάσουν ἕνα περίσσευμα ἐκ 250.000 καὶ 400.000 γεννήσεων, ἐν τούτοις ἀνέλαβον ἀποφασιστικὸν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἐπαπειλοῦντος κινδύνου. Διάφορα μέτρα, ποὺ ἐφηρμόσθησαν εἰς τὰς δύο αὐτὰς χώρας, ἀπέδειξαν τὴν ἀποτελεσματικότητά των, αἱ δὲ γεννήσεις παρουσιάζουν ἔκτοτε βαθμιαίαν αὔξησιν. Ἡ Γαλλία ὀφείλει, ἀντὶ πάσης θυσίας, ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν».

Ἡ ἔκκλησις αὕτη φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν δύο πρώην Προέδρων τῆς Δημοκρατίας Πουανκαρὲ καὶ Μιλλεράν, τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ Ἐρριώ, τοῦ καρδιναλίου Βερντιέ, τοῦ στρατάρχου Λυωτεὶ καὶ ἄλλων.

«Ἡ λευκὴ φυλὴ ἀποθνήσκει».

Ὁ δὲ πρωθυπουργὸς τῆς Ἰταλίας κ. Μουσολίνι, εἰς πρόσφατον ἄρθρον του ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, γράφει ὅτι «ἀπὸ ὅλας τὰς γωνίας τῆς γῆς ἀκούονται ἤδη κραυγαὶ ἀπελπισίας διὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς λευκῆς φυλῆς, ἕνεκα τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος, ποὺ διαπράττει κατὰ τῆς ὑπάρξεώς της, ἀποφεύγουσα τὴν γέννησιν τέκνων».

Εἰς τὴν Ἀργεντινήν, γράφει ὁ Μουσολίνι, χώραν δεκάκις μεγαλυτέραν τῆς Ἰταλίας καὶ ἱκανὴν νὰ διαθρέψῃ 80—100 ἑκατομμύρια κατοίκων ἀνέτως, μέχρι τοῦ 1939 ἡ ἐλάττωσις τῶν γεννήσεων θὰ περιορίσῃ τὸν πληθυσμόν της εἰς 12 μόνον ἑκατομμύρια». Εἰς πολλὰς περιφερείας τῆς Γαλλίας τὰ σχολεῖα κλείουν ἐλλείψει μαθητῶν καὶ τὸ οἰκονομικὸν βάρος, ποὺ παρέχουν εἰς τὸ Κράτος οἱ ἠλικιωμένοι, αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀνησυχοῦν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὅταν δὲ ἡ Μητρόπολις γηράσκῃ καὶ ἀποθνήσκῃ, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ ἡ Βρεττανικὴ αὐτοκρατορία. Εἰς ἄλλας χώρας ἡ ἐλάττωσις τῶν γεννήσεων εἶνε ἀκόμη μεγαλυτέρα καὶ τῶν τῆς Γαλλίας. Καὶ γενικῶς, γράφει ὁ Μουσολίνι, «ἡ θλιβερὰ πλευρὰ τοῦ φαινομένου εἶνε τὸ γήρασμα τοῦ πληθυσμοῦ. Καὶ διὰ τὰ πλεῖστα Κράτη τῆς λευκῆς φυλῆς ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου»· διότι «κινδυνεύει ὁ πολιτισμὸς τῶν λευκῶν ἔναντι τῆς διαρκοῦς αὐξήσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῆς μαύρης καὶ κιτρίνης φυλῆς».

Τὸ ὅτι θὰ ἐκλείψῃ ὁ πολιτισμὸς τῶν λευκῶν, δὲν εἶνε παράδοξον. Διότι εἶνε πολιτισμὸς ἀνθρώπων, ποὺ ἐγνώρισαν τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀλήθειάν Του, ἀλλ' ἐμόρφωσαν πολιτισμὸν ἀντιχριστιανικὸν κατ' οὐσίαν. Τὸ ὅτι δὲ θὰ ἐκλείψῃ φυλὴ ὁλόκληρος εἶνε καὶ τοῦτο συνέπεια τῆς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ διαγωγῆς της. «Οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπολοῦνται». Καὶ «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος», διεκήρυξεν ὁ Θεὸς διὰ θεοπνεύστων ἀνδρῶν. Ἡ λευκή, λοιπόν, φυλή, ἀφοῦ ἐξώκειλεν εἰς πᾶν εἶδος κακίας, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς ἀποφυγῆς τῶν γεννήσεων, βαδίζει πρὸς τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀπώλειαν.

Ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δὲν ὑπάρχει διάκρισις φυλῶν καὶ χρωμάτων, ἀλλ' ἀνθρωπίνη προσωπικότης. Καὶ ἂν ἐκλείψῃ ἡ λευκὴ φυλή, ἡ ἀναξίως ὀνομασθεῖσα Χριστιανική, ἄλλοι λαοὶ καὶ φυλαὶ καὶ χρωματισμοὶ θὰ ἀναδειχθοῦν γνήσιοι Χριστιανοί, διὰ νὰ ἀντικαταστήσουν τοὺς μὴ γνησίους.

Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Παρὰ ταῦτα, ὅ,τι καλὸν ἔχει σήμερον ὁ μαραινόμενος αὐτὸς πολιτισμός, τὸ ὀφείλει εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Διὰ τοῦτο ὁ Dr. Robert A. Millikan (Ροβέρτος Μίλλικαν), ὁ διεθνῶς γνωστὸς καὶ διὰ τοῦ βραβείου τοῦ Νόμπελ βραβευθεὶς διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐπιστημονικὰς ἐργασίας του, εἰς τὸ κεφάλαιον «Χριστιανισμὸς καὶ ἐπιστήμη» τοῦ βιβλίου του «Ἐπιστήμη καὶ ὁ νεώτερος πολιτισμός», παρατηρεῖ, λέγει, «εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ὡς σύνολον, τὰ ἑξῆς φανερὰ καὶ πολὺ σημαντικὰ γεγονότα»:

«Πρῶτον, ὅτι ἐὰν ἡ βάσις τῆς θρησκείας ταύτης πρέπῃ νὰ εὑρεθῇ εἰς τὸ στοιχεῖον, ποὺ εἶνε κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς κλάδους της, τότε τὸ μόνον ἀπαραίτητον στοιχεῖον σήμερον ἐν αὐτῇ εἶνε ἀκριβῶς τὸ στοιχεῖον ἐκεῖνο, ποὺ ἀπετέλεσε τὸ κέντρον τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον ἐκάλεσα ἀνωτέρω οὐσίαν τῆς θρησκείας. (Δηλαδὴ ὅτι ἐμπνέει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν μίμησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸ κοινὸν καλόν). «Δεύτερον, ὅτι ἕνα πολὺ μεγάλο μέρος τοῦ ἀλτρουϊστικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ καὶ προοδευτικοῦ ἔργου τοῦ κόσμου, εἰς ὅλας του τὰς μορφάς, ἔχει σήμερον τὸ κυριώτερον ἐλατήριόν του εἰς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ἡ ἰδική μου κρίσις εἶνε ὅτι περὶ τὰ 95% ἐξ αὐτοῦ προῆλθον, ἢ προέρχονται, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὠργανωμένης θρησκείας εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἡ ἰδική μου κρίσις εἶναι ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἀμερικανικῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν κοινωνικῶς ὑγιῶν καὶ προοδευτικῶν κινήσεων, εἰς τὴν διάδοσιν τῆς εὐσυνειδήτου καὶ ἀφιλαύτου ζωῆς ὅλων τῶν εἰδῶν, ἐπρόκειτο νὰ περιορισθῇ, ἡ δημοκρατία μας ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ ἐγίνετο τόσον διεφθαρμένη, ὥστε δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ διατηρηθῇ».

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.